

רשומות

ספר החוקים

23 בדצמבר 2010

2268

ט"ז בטבת התשע"א

עמוד

110 חוק אימוץ ילדים (תיקון מס' 8), התשע"א-2010.

תיקון עקיף:

חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972 – מס' 10

חוק אימוץ ילדים (תיקון מס' 8), התשע"א-2010*

1. תיקון סעיף 1 בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "והחלטות בהליכי אימוץ";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "לפי חוק זה" יבוא "בהליכי אימוץ".
2. אחרי סעיף 1 לחוק העיקרי יבוא:
- "הגדרות
- א. בחוק זה –
- "ילד", "מאומץ" – מאומץ או מועמד להיות מאומץ, לפי העניין;
- "מאמץ" – מאמץ או מועמד להיות מאמץ, לפי העניין;
- "דיין" – כל אחד מאלה:
- (1) דיין כהגדרתו בחוק הדיינים, התשט"ו-1955²;
- (2) קאדי מד'הב כהגדרתו בחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, התשכ"ג-1962³;
- (3) קאדי כהגדרתו בחוק הקאדים, התשכ"א-1961⁴;
- (4) דיין של בית דין של עדה נוצרית כמשמעותו בסימן 54 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922 עד 1947⁵;
- "משפטן" – עורך דין שאינו עורך דין שהסמיך היועץ המשפטי לממשלה לעניין חוק זה, הכשיר להיות שופט בית משפט לענייני משפחה, והיועץ המשפטי לממשלה הסמיך לצורך קבלת הסכמת הורה למסירת ילדו לאימוץ;
- "שופט" – שופט בית משפט לענייני משפחה.
- טובת המאומץ
- א. בעת בחינת טובת המאומץ בהחלטות בהליכי אימוץ יובאו בחשבון זכויות הילד, צרכיו והאינטרסים שלו, לרבות זכותו ליציבות ובכלל זה צמצום העברתו ככל הניתן בין מסגרות או בין משפחות; ככל שהמאומץ מסוגל להבין בדבר, יובאו בחשבון גם רצונו ודעתו לגבי אותו עניין, בלי לגרוע מהוראות סעיף 7.
3. בסעיף 8 לחוק העיקרי –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "ההורים" יבוא "הורה או הכרזה על ילד כבר-אימוץ";
- (2) סעיף קטן (ג) – בטל.

* התקבל בכנסת ביום ו' בטבת התשע"א (15 בדצמבר 2010); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 268, מיום ו' בחשוון התשס"ט (4 בנובמבר 2008), עמ' 68.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 293; התשע"א, עמ' 81.

² ס"ח התשט"ו, עמ' 68.

³ ס"ח התשכ"ג, עמ' 20.

⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 118.

⁵ חוקי א"י, כרך ג', עמ' (ע) 2738, (א) 2569.

הוספת סעיפים
א8 עד ג8, החלפת
סעיף 9, הוספת
סעיפים א9 עד ג9
והחלפת סעיף 10

8א. (א) הסכמת הורה למסירת ילדו לאימוץ תהא הסכמה מדעת שניתנה לאחר שהובא לידיעת ההורה מידע, הכל כאמור בסעיפים 8ב ו-9.

(ב) לא תתקבל הסכמת הורה למסירת ילדו לאימוץ אלא לאחר שחלפו שבעה ימים מיום לידת הילד.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), בית המשפט רשאי לאשר כי הסכמה של הורה תתקבל אף אם לא חלפו שבעה ימים מיום לידת הילד, אם מצא כי קבלתה רק בחלוף התקופה האמורה עלולה לסכן את חייו או את בריאותו של ההורה או של הילד; אישור בית המשפט לפי סעיף קטן זה יינתן לפני קבלת ההסכמה ויכול שיינתן בלא נוכחות ההורה.

8ב. (א) עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ המטפל בעניין קבלת הסכמת הורה למסירת ילדו לאימוץ, יביא לידיעת ההורה ויסביר לו בשפה ברורה המובנת לו את המפורט להלן:

(1) האפשרויות לגדל את הילד בעצמו, או בסיוע שירותי הרווחה בדרכים אחרות הקבועות בדין, במקום למסור את הילד לאימוץ, לרבות באמצעות קבלת עזרה כלכלית וטיפולית כקבוע בדין וכמקובל בשירותי הרווחה;

(2) משמעות האימוץ, לרבות השפעות רגשיות אפשריות של האימוץ ושל ההסכמה למסירת הילד לאימוץ על הילד ועל ההורה;

(3) השלבים של הליך האימוץ;

(4) המשמעות המשפטית של הליך האימוץ והתוצאות המשפטיות של האימוץ ושל ההסכמה למסירת הילד לאימוץ על הילד ועל ההורה, ובכלל זה עניינים אלה:

(א) משמעות האימוץ לעניין הפסקת החובות והזכויות שבין הילד ובין ההורה ושאר קרוביו, ולעניין הסמכויות הנתונות להם ביחס לילד, לרבות לעניין שלילת הזכות לקבל מידע על הילד, על הליכים משפטיים בעניינו, על זהות המבקש לאמצו ועל זהות מי שיאמצו, והכל אלא אם כן יורה בית המשפט אחרת בצו האימוץ;

(ב) משמעות ההסכמה לאימוץ לעניין העברה של הזכויות, החובות והסמכויות של ההורה כלפי הילד לעובד סוציאלי לפי חוק האימוץ, עד למתן צו האימוץ;

(ג) הנסיבות שבהן ניתן לחזור מההסכמה או לבטלה וסופיות ההסכמה;

(ד) זכות הילד בהגיעו לגיל 18 לבקש לעיין

בפנקס האימוצים ולקבל פרטים על ההורה;

(5) האפשרות להתייעץ עם כל גורם בטרם החתימה

על כתב ההסכמה ולהיות מלווה באדם נוסף במעמד

החתימה על כתב ההסכמה;

(6) החשיבות שיש למסירת פרטים של ההורה השני

והאפשרות למסור פרטים כאמור למטרות מסוימות

בלבד כאמור בסעיף 28;

(7) האפשרות להשאיר בתיק האימוץ מכתב או

מזכרת בעבור הילד.

(ב) המידע וההסברים לפי סעיף זה יינתנו לפני מועד קבלת

ההסכמה.

(א) עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ יסביר להורה המבקש

.ג8

פרטים של
ההורה השני

למסור את ילדו לאימוץ את החשיבות שבמסירת פרטים

של ההורה השני לשם קבלת עמדתו לעניין האימוץ ולשם

הבטחת טובתו של הילד.

(ב) סירב ההורה למסור פרטים של ההורה השני, יביא

העובד הסוציאלי לפי חוק האימוץ לידיעתו כי הוא רשאי

למסור פרטים כאמור שישמשו בעת הצורך לאיתורו למטרה

רפואית, למטרת בירור יוחסין או למטרה אחרת שיציין ההורה;

נמסרו פרטים כאמור, לא ייעשה בהם שימוש אלא למטרות

שלשמן נמסרו.

(ג) הודעה על כוונה לאתר את ההורה השני באמצעות

פרטים שנמסרו לפי סעיף זה, תינתן להורה, אם ביקש זאת

או אם העובד הסוציאלי לפי חוק האימוץ סבר שהדבר דרוש

בנסיבות העניין.

(ד) שר הרווחה והשירותים החברתיים יקבע הוראות

לעניין שמירה נפרדת וחסויה של הפרטים כאמור בסעיף זה

והשימוש בהם.

(א) הסכמת הורה למסירת ילד לאימוץ תינתן באחת מדרכים

.9 מתן הסכמת הורה

אלה:

(1) בפני שופט או דיין, ועובד סוציאלי לפי חוק

האימוץ;

(2) בפני משפטן ועובד סוציאלי לפי חוק האימוץ.

(ב) הורה זכאי שאדם מטעמו, לפי בחירתו, יהיה נוכח בעת

מתן ההסכמה למסירת ילדו לאימוץ.

(ג) מתן הסכמת הורה למסירת ילדו לאימוץ יתועד

בכתב הסכמה בנוסח שיקבעו שר המשפטים ושר הרווחה

והשירותים החברתיים (בחוק זה – כתב ההסכמה).

(ד) לפני חתימת ההורה על כתב ההסכמה –

(1) יסביר העובד הסוציאלי לפי חוק האימוץ להורה בשפה ברורה המובנת לו את העניינים המפורטים בסעיף 8(א)(1), (2), (6) ו-(7), ויודא כי הוא הבין אותם;
(2) השופט, הדיין או המשפטן, לפי העניין, יסביר להורה בשפה ברורה המובנת לו את העניינים המפורטים בסעיף 8(א)(3), (4) ו-(5), ויודא כי הוא הבין אותם.

(ה) ההורה יחתום על כתב ההסכמה ויצהיר כי חתם מתוך הבנה ורצון חופשי ולאחר שהוסברו לו בשפה ברורה המובנת לו כל פרטי כתב ההסכמה.

(ו) העובד הסוציאלי לפי חוק האימוץ יאשר בחתימתו על כתב ההסכמה כי ההורה חתם על כתב ההסכמה לפניו, לאחר שעשה כמיטב יכולתו להביא לידיעת ההורה את המידע וההסברים כאמור בסעיף קטן (ד)(1).

(ז) השופט, הדיין או המשפטן, לפי העניין, יאשר בחתימתו על כתב ההסכמה כי זיהה את ההורה וכי ההורה חתם על כתב ההסכמה לפניו, לאחר שעשה כמיטב יכולתו להביא לידיעת ההורה את המידע וההסברים כאמור בסעיף קטן (ד)(2).

א9. על אף האמור בסעיף 9, הסכמה למסירת ילד לאימוץ הניתנת מחוץ לישראל תהיה באחת מדרכים אלה:

הסכמת הורה הניתנת מחוץ לישראל

(1) בחתימה על כתב הסכמה לפני הנציג הדיפלומטי או הקונסולרי של ישראל; לפני החתימה על כתב ההסכמה יודא מי שבפניו ניתנת ההסכמה כי הוא מזהה את ההורה וכי כתב ההסכמה הוא בשפה המובנת להורה;

(2) לפי דין המקום שבו ניתנת ההסכמה;

(3) לפי דין מקום מגוריו הרגיל של נותן ההסכמה או של הילד בעת מתן ההסכמה.

ב9. (א) הסכמת הורה שטרם מלאו לו 18 שנים למסירת ילדו לאימוץ אינה טעונה את הסכמת הוריו או אפוטרופסו.

הסכמת הורה שהוא קטין

(ב) על אף הוראות סעיף 9(א), הסכמת הורה שטרם מלאו לו 16 שנים תינתן בפני שופט בנוכחות עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ; הליך לפי סעיף קטן זה יכול שיתקיים מחוץ למקום מושבו של בית המשפט.

(ג) שוכנע בית המשפט כי אי־אפשר לקיים את ההליך כאמור בסעיף קטן (ב) בלי לסכן את חייו או את בריאותו של ההורה או של הילד, רשאי הוא לאשר כי הסכמת ההורה תינתן בדרך האמורה בסעיף 9(א)(2); אישור בית המשפט לפי סעיף קטן זה יינתן בתוך 48 שעות לאחר קבלת ההסכמה, לכל המאוחר.

העברת בקשה למסירת ילד לאימוץ לבית המשפט
ג.9. סבר עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ או משפטן כי בנסיבות העניין אין לקבל את הסכמת ההורה למסירת ילדו לאימוץ, וההורה מבקש למסור את ילדו לאימוץ, יעביר את בקשת ההורה להכרעת בית המשפט.

סייגים להסכמת הורה
10. (א) לבקשת הורה, רשאי בית המשפט לבטל את הסכמתו של ההורה למסירת ילדו לאימוץ אם מצא שהתקבלה באמצעים פסולים, או להרשות להורה לחזור בו מהסכמתו למסירת ילדו לאימוץ מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שבמועד הגשת הבקשה טרם חלפו 60 ימים מיום מסירת הילד למי שהסכים לקבלו לביתו בכוונה לאמצו או מיום חתימת ההורה על כתב ההסכמה, לפי המאוחר, וטרם ניתן צו אימוץ; הבקשה תוגש לבית המשפט בטופס בקשה כפי שייקבע בתקנות.

(ב) פנה הורה לעובד סוציאלי לפי חוק האימוץ במהלך התקופה כאמור בסעיף קטן (א), והודיע לו על רצונו להגיש בקשה כאמור באותו סעיף קטן, ימסור לו העובד הסוציאלי, בלא שיהוי, מידע בדבר הליך הגשת הבקשה, ואם ההורה מעוניין בכך – יסייע לו למלא את טופס הבקשה ולהגישה לבית המשפט.

(ג) חלפה התקופה האמורה בסעיף קטן (א) והילד נשאר אצל מי שקיבלו לביתו בכוונה לאמצו או שניתן צו אימוץ, לא יהיה בית המשפט רשאי עוד לבטל את הסכמת ההורה למסירת ילדו לאימוץ או להרשות לו לחזור בו מהסכמתו.

(ד) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה תינתן בתוך 40 ימים מיום הגשת הבקשה; ערעור על החלטה יוגש בתוך 15 ימים מיום המצאתה; החלטת בית המשפט בערעור תינתן בתוך 30 ימים מיום הגשתו.

תיקון סעיף 12
5. בסעיף 12 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

(ג) (1) ראה עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ שהדבר מוצדק כדי למנוע נזק לילד, רשאי הוא, אף בלא הסכמת ההורים או הכרזה על הילד כבר-אימוץ, לקבוע את מקום הימצאו של הילד או למסרו למי שהסכים לקבלו לביתו, לרבות למי שהסכים לקבלו לביתו בכוונה לאמצו; פעולה כאמור טעונה את אישור בית המשפט.

(2) עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ יגיש לבית המשפט את הבקשה לאישור פעולה כאמור בפסקה (1) בתוך 14 ימים מיום עשייתה; אישור בית המשפט יכול שיינתן במעמד צד אחד בלבד; החלטת בית המשפט בבקשה תינתן בתוך 14 ימים מיום הגשתה; ערעור על החלטה יוגש בתוך 15 ימים מיום המצאתה; החלטת בית המשפט בערעור תינתן בתוך 30 ימים מיום הגשתו.

תיקון סעיף 13
6. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א)(1), בסופו יבוא "לעניין פסקה זו, חזקה שאין אפשרות סבירה כאמור אם ננקטו הפעולות המפורטות להלן, ובלבד שלא ייעשה שימוש בפרטים שמסר הורה לפי סעיף 8(ב):

(א) בדיקה במרשם האוכלוסין;

(ב) בדיקת מידע המצוי בידי רשויות הרווחה;

(ג) בדיקת קיומן של פניות אל רשויות הרווחה מצד אדם הטוען כי הוא הורה הילד או קרוב משפחה של הילד";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) פעולות כאמור בסעיף קטן (א)(1) יינקטו, לכל המאוחר, בתוך חודש ימים מיום שנודע לעובד סוציאלי לפי חוק האימוץ על היות הילד מועמד לאימוץ או מיום שההורה חתם על הסכמה למסור את הילד לאימוץ, והן יבוצעו תוך שמירה מרבית על פרטיות ההורים והילד וכל אדם אחר, ובהתחשב בנסיבות העניין.

(א2) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1), לא יינקטו פעולות לאיתור הורה, בהתקיים אחד מאלה:

(1) הפעולות עלולות לסכן את חייו או את בריאותו של מי מההורים או של הילד או לגרום למי מהם נזק בלתי הפיך;

(2) הילד נולד בעקבות מעשה של קיום יחסי מין שעובדותיו מהוות עבירת מין או מקוים יחסי מין בין בני משפחה;

(3) ההורה ידע על ההיריון או על קיומו של הילד ונמנע בלא סיבה סבירה מקיום קשר עם האם בנוגע להיריון או מקיום קשר עם הילד";

(3) בסעיף קטן (ב) –

(א) בפסקה (1), במקום "12 חודשים" יבוא "תשעה חודשים" ובמקום הסיפה החל במילה "ואולם" יבוא "ערעור על ההחלטה יוגש בתוך 15 ימים מיום המצאתה; החלטת בית המשפט בערעור תינתן בתוך 30 ימים מיום הגשתו";

(ב) פסקה (2) – תימחק.

הוספת סעיף 13א

7. אחרי סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

"ביטול הכרזה על 13א. (א) הוכרו ילד כבר-אימוץ לפי סעיף 13(א)(1) וביקש הורהו לבטל את ההכרזה לגביו, יורה בית המשפט על ביטול ההכרזה ועל מסירת הילד להורה, אם שוכנע כי ההורה מעוניין לגדל את הילד, אלא אם כן ראה כי מתקיימת לכאורה עילה להגיש בקשת הכרזה או שהיועץ המשפטי לממשלה הודיע על כוונתו להגיש בקשת הכרזה; בית המשפט יעכב את ההחלטה על מסירת הילד לתקופה שלא תעלה על 30 ימים כדי לאפשר להגיש בקשת הכרזה.

(ב) הוגשה בקשת הכרזה, ידון בה בית המשפט במסגרת אותו הליך ויעכב את ההחלטה על מסירת הילד עד למתן החלטה בבקשה.

(ג) בקשה לביטול הכרזה לפי סעיף קטן (א) ניתנת להגיש בתוך 60 ימים מיום מסירת הילד למי שהסכים לקבלו לביתו בכוונה לאמצו או מיום ההכרזה על הילד כבר-אימוץ לפי סעיף 13(א)(1), לפי המאוחר, ובלבד שטרם ניתנו צו אימוץ; חלפה התקופה האמורה בסעיף קטן זה והילד נשאר אצל מי שקיבלו לביתו בכוונה לאמצו או שניתנו צו אימוץ, לא יהיה בית המשפט רשאי עוד לבטל את ההכרזה על הילד כבר-אימוץ.

(ד) החלטת בית המשפט בבקשה לביטול הכרזה לפי סעיף קטן (א) תינתן בתוך 40 ימים מיום הגשת הבקשה, ואולם אם הוגשה בקשת הכרזה תינתן החלטת בית המשפט בתוך תשעה חודשים כאמור בסעיף 13(ב); ערעור על ההחלטה יוגש בתוך 15 ימים מיום המצאתה; החלטת בית המשפט בערעור תינתן בתוך 30 ימים מיום הגשתו.

(ה) בסעיף זה, "בקשת הכרזה" – בקשה להכריז על הילד כבר-אימוץ לפי אחת מהעילות המפורטות בפסקאות (2) עד (7) שבסעיף 13(א).

8. תיקון סעיף 24 בסעיף 24(ב) לחוק העיקרי, במקום "בדיון לפי סעיף 13" יבוא "בדיון ובערעור לפי סעיפים 10, 12(ג), 13 ו-13א" ובמקום הסיפה החל במילים "נתמנה עורך דין" יבוא "בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972⁶."

9. תיקון חוק הסיוע המשפטי – מס' 10 בסעיף 24 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981⁸ – וסעיפים 3 ו-4 לא יחולו.
9. בחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972⁷, בתוספת, אחרי פרט 4 יבוא:

10. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה).

11. הוראות חוק זה יחולו גם על הליכי אימוץ שהחלו לפני יום התחילה וטרם הושלמו, ואולם התקופות המפורטות בסעיפי החוק העיקרי המפורטים להלן, כנוסחם בחוק זה, יימנו לגבי הליכים כאמור בהתאם להוראות אותם סעיפים או מיום התחילה, לפי המאוחר:

(1) התקופה הקבועה בסעיף 10 לעניין הגשת בקשה לביטול הסכמה או לחזרה מהסכמה;

(2) התקופה הקבועה בסעיף 12 לעניין הגשת בקשה לאישור פעולה;

(3) התקופה הקבועה בסעיף 13 לעניין נקיטת פעולות לאיתור הורה;

(4) התקופה הקבועה בסעיף 13א לעניין הגשת בקשה לביטול הכרזה על ילד כבר-אימוץ;

(5) התקופות למתן החלטת בית המשפט, להגשת ערעור ולמתן החלטת בית המשפט בערעור, לפי הסעיפים האמורים בפסקאות (1) עד (4).

יעקב נאמן
שר המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

⁶ ס"ח התשל"ב, עמ' 95.

⁷ ס"ח התשל"ב, עמ' 95; התשס"ט, עמ' 95.

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 293.